

Pričakujemo konkretne zaključke

Danes se začne v Rimu zasedanje mešanega odbora o izvajanju določil spomenice o soglasju

Danes se prične v Rimu redno zasedanje italijansko-jugoslovanskega mešanega odbora, ki je ustanovljen na osnovi londonskega sporazuma in ki vsako leto razpravlja o izvajanju določil v korist slovenske manjšine na italijanskem ozemlju in italijanske manjšine na področju tako imenovane bivše cene «B».

Med Slovenci gledamo na sedanjost z zaupanjem in v velikim pričakovanjem, pa čeprav smo mnenja, da mora načelno vprašanje odnosov do manjšine biti stvar notranjih odnosov in notranjega demokratičnega razvoja. Prav tako smo tudi mnenja, da je treba mednarodne dogovore spoštovati v vsakem primeru in da ne bi smelo biti odvisno od okoliščin, ali tako imenovane «ozračja». Vendar pa je treba realistično ugotoviti, da se v dobrem ozračju, kadar so odnosi med dvema sosednjima državama dobri, prijateljski in iskreni, sodelovanje ugodneje razvija in da se tudi različna vprašanja lahko bolje rešujejo kot takrat, kadar veje hladen veter nezaupanja.

Med sedaj so nedvomno odnosi med Italijo in Jugoslavijo dobri, kot je ugotovil tudi predsednik republike Saragat v gledališču Verdi, ko je pozdravil prijateljsko Jugoslavijo. To pa je tudi tisti dejavnik, na osnovi katerega Slovenci, ki prebivajo na področju tržaške pokrajine od sedanjega zasedanja mnogo pričakujemo.

Dnevni red zasedanj je postal že nekoliko tradicionalen: najprej se pregleda, kaj je bilo od zadnjega zasedanja uresničeno v korist manjšine na obeh področjih, čemur sledi kolika in kaka druga konkretna vprašanja.

Glede prve in bistvene točke dnevnega reda pa moramo žal ugotoviti, da se od zadnjega zasedanja ni bistveno skoraj spremenilo. To se zlasti, če se ozremo na osnovno vprašanje Slovencev: pravico do uporabe svojega jezika. Glede tega ni dejansko skoro nič novega in slišali smo celo izjavo tržaškega občinskega uradnika, da je slovensčina «tudi jezika».

Glede tega vprašanja se vedno bolj kaže splošna tendenca, da bi se nekaj uredilo morda v kolikšnih občinah, v tržaški pa kvečjemu po območjih: v Bazovici, Padricah, Trebach, na Kontovelu in Prieku; že na Katinari, v Barcoljavih pa ne več, in kje neki v središču mesta.

Ti se zvičajno povezuje do ločba posebnega stavka, ki govori o 25 odstotkih slovenske prebivalstva v zvezi z javnimi napravami, z določbo, ki omogoča uporabo slovensčine v javnih uradih, ki pa je splošna in ki ni povezana z nobenimi odstotki. Tudi na tej osnovi se skuša v praksi zaenkrat uporaba slovensčine v osrednjih uradih, češ da gre za področje mesta, kjer ni 25 odstotkov Slovencev. Seveda je jasno, da gre za izigravanje, saj je pravica, da se uporablja materini jezik v odnosih do oblasti, nedeljiva.

Glede tega vprašanja je bil storjen zelo majhen korak na prejšnjem zasedanju, ki je bil z odobritvijo zakona in z imenovanjem tolmačev, ki so namenjeni za potrebe sodišča samega glede odnosa do jugoslovanskih državljanov, kot za premik v korist manjšine. Dejstvo je namreč, da sta se vedno ostala v veljavi oba fašistična člena, ki italijanskim državljanom prepovedujeta uporabo slovensčine tudi z grožnjo zaporne kazni.

Tudi glede napisev se ni zgodilo mnogo novega in smo imeli celo primer, ko so karabinjerji «zaplenili» kazipot, ki je kazal, kaj je postajala orožnikova. Edini premik predstavlja v tržaški občini ukinitve dvojnega davka na trgovske napise, ki so dvojezični, pa čeprav je bilo to izvedeno na žaljiv način, saj se v sklepu ne govori o slovenskem jeziku temveč o «tujem jeziku».

Posebno poglavje predstavlja pravico zastopstva Slovencev v različnih javnih ustanovah, odborih, komisijah in na po-

Sovjetska letala v Romuniji?

BUKAREŠTA, 6. — Romunska agencija sporoča, da letala sovjetske proizvodnje MIG, ki so jih tuje agencije omenile, da se nahajajo na letališču pri Kostancu, niso sovjetska, temveč gre za letala, ki jih je nabavila romunska vlada za lastne zračne sile. Dne 2. novembra pa so iz sovjetskih virov sporočili, da gre za letala, ki so v Romuniji na osnovi sovjetsko-romunskega sporazuma.

IZIDI 37. PREDSEDNIŠKIH VOLITEV V ZDA

Richard Nixon nov ameriški predsednik

Demokratska stranka ohranila večino v kongresu

Nixon in Humphrey sta prejela skoraj enako število «ljudskih» glasov
Televizijski govor novoizvoljenega predsednika - Johnsonove čestitke

Novi ameriški predsednik Richard Nixon

Richard Milhous Nixon se je rodil v mestecu Yorba Linda v Kaliforniji 9. januarja 1913, iz stare kvekerske družine. Ko je njegov oče, ki je vodil malo kmetijsko podjetje, bankrotiral, se je z družino preselil v bližnji Whittier, kjer je do konca srednje šole, ko je tudi zmagal, kot poročajo njegovi življenjski prijatelji, na prvenstvu v zgovornosti med šolami južne Kalifornije. Diplomiral je na pravni fakulteti na «Duke University», nato pa se je vrnil v Whittier, kjer je nekaj časa opravljal odvetniški poklic.

Po vojni, med katero je bil kot častnik vojaške mornarice v Pacifiku, ki je bil prvič izvoljen za poslanca v predstavniškim domu, kjer je bil tudi član zloglasne komisije za preiskavo delovanja, in kjer se je posebno odlikoval pri iskanju «komunistov». Leta 1950 je postal senator.

4. novembra 1952, ko je Eke Eisenhower zmagal na predsedniških volitvah, je postal Nixon podpredsednik. V osmih letih, v katerih je opravljal to funkcijo, je potoval

NEW YORK, 6. — Republikanec Richard Nixon je sedemindeseti ameriški predsednik. Rezultat volitev, ki je bil do zadnjega trenutka, ko so manjkali le podatki iz Illinois, negotov, je tako potrdil splošno predvidevanja.

Od skupnih 538 volilnih glasov, ki odločajo o izvolitvi, si jih je Nixon z zmago v 30 državah, zagotovil 299. Humphrey je zmagal v 14 državah, medtem ko je kandidat tretje stranke Wallace prevladal v petih državah.

Štetje glasov je bilo naravnost dramatično: prvi izidi so kazali majhno prednost za Nixona, kmalu pa je Humphrey nadoknadil razliko, ki je do zadnjega trenutka ostala minimalna. Šele zadnji izidi iz Kalifornije in Illinois so končno pripisali zmago republikancu.

K dramatičnosti atmosfere so pripomogle tudi številne okvare na elektronskih napravah za štetje glasov. Tako s o. n. p. državo Maryland najprej pripisali Nixonu, potem se je izkazalo, da so rezultati napadli in da je v resnici zmagal Humphrey. V rezultate bodo vsakakor še enkrat pregledali tehnični službe za volilne vesti.

Čeprav je Nixon dobil devetindvajset volilnih glasov več od tistih, ki jih je potreboval za izvolitev, je vendar nemogoče reči, da je njegova zmaga neoporečna in da so mu volilci dali tisti «ljudski mandat», ki si ga je republikanski kandidat želel. To potrjuje dejstvo, da sta oba glavna kandidata dobila isti odstotek ljudskih glasov (43), in da je za Nixona glasovalo samo kakih sto tisoč ljudi več kot za Humphreya, kar pomeni pri 75 milijonih volivcev izredno majhno razliko.

To potrjuje tudi dejstvo, da je Humphreyeva demokratska stranka ohranila večino v kongresu, tako da se bo moral novi republikanski predsednik vsaj še za dve leti spoprijemati z demokratsko večino.

V predstavniškem domu, ki so ga v celoti obnovili in ki ga sestavlja 435 poslancev, so dobili demokrate 243 sedežev, republikanci pa 192 (po prejšnjih volitvah demokrate 247 in republikanci 188).

Titove čestitke ob 51. obletnici oktobrske revolucije

Za sodelovanje na osnovi beogradske in moskovske izjave

Bogdan Pešić novi glavni urednik beogradske «Borbe»

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 6. — Predsednik Zveze komunistov Jugoslavije in predsednik republike Jugoslavije Tito je v imenu CK ZKJ, narodov Jugoslavije in v svojem imenu brozavljeno čestital CK KP SZ in delovnemu ljudstvu SZ k prazniku velike oktobrske revolucije.

Za razliko od brozavke, ki jo je maršal Tito kot predsednik Zveze komunistov Jugoslavije poslal generalnemu tajniku CK KP SZ Brežnjevu, v kateri izraža največje želje za napredek Sovjetske zveze in pripravljenost, da bo medsebojno enakovredno sodelovanje med obema državama in partijama tudi v bodoče prispevalo k stvari miru in socializmu, predsednik izraža v brozavki predsedniku prezidija vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze Podgornemu prepričanje, da se bo vsestransko prijateljsko sodelovanje med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo tudi v bodoče razvijalo na načelih beogradske in moskovske izjave, ki je dala plodne in objektivne, koristne rezultate. «Tako sodelovanje, po našem mnenju, poudarja Tito, odraža trajne interese narodov obeh držav in istosčasno službi stvari miru in mednarodnega sodelovanja, socializma in napredka v svetu».

To je prvič, da se predsednik Tito v čestitkah oktobrske revolucije sklicuje na beogradske in moskovske izjave, v kateri se, kot znano, med drugim ugotavlja, da je vprašanje notranje ureditve, razlike v družbenih sistemih in razne oblike razvoja socializma izključno notranja zadeva posameznih držav.

Ob 51. obletnici oktobrske revolucije je brozavljeno čestital tudi predsednik zveze komunistov Srbije, Milošević, predsedniku ministrskega sveta Sovjetske zveze Kosiginu in zvezni odbor Zveze združenja borcev NOB Jugoslavije sovjetskemu odboru bojevnikov. V brozavki sovjetskim bojevnikom Zveza združenja borcev NOB Jugoslavije izraža željo, da bi se sodelovanje med bivšimi sovjetskimi in jugoslovanskimi bojevniki razvijalo v duhu ideje velikega oktobra v svobodi in enakopravnosti ljudi in narodov sveta.

Prenehanje bombardiranja Severnega Vietnamu je pomemben in pozitiven korak v pogajanjih za končno rešitev vietnamskega vprašanja, so ugotovili na današnji seji izvršnega odbora zvezne konferenec SZDL Jugoslavije, na kateri je izvršni odbor med drugim posebej opozoril na ogromno vlogo vietnamskega ljudstva, katerega junška borba je primer in velika

se preden so bili končni izidi volitev uradno potrjeni. Dejal je, da se bo še posvečal službi države in ureditvi enotne demokratske stranke ter ponudil novoizvoljenemu predsedniku svojo podporo.

Kmalu po razglasitvi volilnih izidov je imel Nixon na televiziji kratek govor, v katerem je zagotovil, da bo glavni cilj njegove uprave združiti ameriški narod. Dejal je tudi, da bo njegova uprava odprta novim idejam in novim ljudem, bodisi somišljenikom kot kritikom. Hočemo napolniti vrzel med generacijami in med rasami — je dejal — in upam, da bo ta naloga uspešno izpeljana.

Predsednik Johnson je brzojavno čestital Nixonu k izvolitvi in izrazil upanje, da bo ameriško ljudstvo pozabilo na raspišne volilne kampanje in se združilo v iskanju miru in pravice.

Spiro Theodore Agnew, ki ga je Nixon imenoval za podpredsednika

Spiro Agnew, ki se je rodil 9. novembra 1918 v Baltimori, je grškega porekla. Njegov oče, katerega pravi prilimek je bil Anagnostoulos, se je namreč rodil v Peloponezu, od koder se je leta 1897 preselil v ZDA. Med čpravno se je kot častnik vojske bojeval v Evropi, leta 1947 pa je diplomiral na pravni fakulteti «Baltimore University». Leta 1966 je bil izvoljen za guvernerja Marylanda.

Agnew je v zadnjih tish bil večkrat v središču pozornosti zaradi številnih političnih «spodrs-lajev», s katerimi je bogato posejal svojo volilno kampanjo, odkar so ga 8. avgusta letos imenovali za podpredsedniškega kandidata na republikanski strani.

Posebno se je zameril nadomnim manjšinam, čeprav je tudi sam pripadnik grške manjšine. Nekoga Poljaka je namreč imenoval z žaljivim vzdevkom «polaka», novinarja z nekoliko posebnimi ocmi pa je nazval «debeli Japa».

V veliko hrupa je izzvala tudi njegova izjava, po kateri naj bi bil Humphrey preveč naklonjen «komunistom». Na vabilo Nixona je moral potem Agnew prekriti svojo izjavo in se opravičiti.

«Krona» teh spodrs-lajev je pa bila, ko je Agnew na vprašanje nekoga častnika, kaj misli o obtožbi, po kateri naj bi se demokratska stranka pogajala z rasistom Wallaceom, odgovoril, da je povsem neutemeljena in da ni vredna besed. Obtožbo je bil namreč malo prej izrekel sam Nixon.

Od leta 1945 je Agnew posejal z Elinor («Judy») Juefend in ima štiri otroke, tri hčerke in enega sina.

HUSEINOVA TISKOVNA KONFERENCA

Med spopadi v Amanu je bilo 24 mrtvih

Hudo ranjenih pa je bilo 89 - Sporazum z odporniki gibanji

AMAN, 6. — V jordanški prestolnici je danes mirno in od polnoči ni več v veljavi policijska ura. Od tedaj ni bilo novih incidentov. Kralj Hussein je sklenil ukiniti policijsko ura, ki jo je uvedel po posvetovanju z voditelji oboroženih sil in varnostne službe.

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel danes v kraljevi palači, je kralj Hussein izjavil, da je bilo med nedavnimi spopadi v Amanu ubitih 24 civilnih, 89 oseb pa je bilo hudo ranjenih. Med vojaki so bili štiri mrtvi, od katerih dva častnika in 8 ranjenih. Podobni incidenti kakor v Amanu so bili tudi v Zerk 23 kilometrov severno od Amana. Hussein je izjavil, da je ocenil za nesocialistično trditve, da naj ne bi bila lastnina sredstev proizvodnje v rokah države temveč delovnih kolektivov. Med govorom sta kitajska predstavnika zapustila dvorano.

V Pragi se pripravljajo na jutrišnje praznovanje oktobrske revolucije, pri čemer so izdali več proglasov študentom in mladini, da ne bi priredili demonstracij. Po ulicah so razbesili sovjetske enote zapustile Južno Češko in da tako dočela izpraznilo mesto Češke Budjevice.

PARIZ, 6. — Zunanji minister Michel Debré je danes obirno poročal vladi o zasedanju «sestih», ki je bilo včeraj v Bruslju.

Pred tiskovno konferenco je kralj Hussein sodeloval v kraljevi palači sestanku, katerega so se udeležili člani vlade, nekateri člani parlamenta in častniki vojske. Hussein je poročal članom vlade o zadnjem razvoju.

Zvečelo se je, da je imel kralj Hussein preteklo noč skupno s predstavniki vojske in člani vlade sestanek z voditelji treh palestinskih odbojnih organizacij, ki so «El Fatah», organizacija za osvoboditev Palestine in ljudska fronta za osvoboditev Palestine. Dogodki so sporazum, ki določa: 1. V Amanu bodo ukinitli policijsko ura. 2. Ukiniti bodo varnostne ukrepe, ki so jih uvedle oborožene sile na vsem jordansem ozemlju. 3. Komandosi se obvezujejo, da bodo ostali zunaj Amana in da se bodo podredili nadzorstvu oboroženih sil in varnostnih sil na glavnih cestah v državi. 4. Komandosi se obvezujejo, da ne bodo postavljali blokov na cestah.

Predstavniki organizacije «El Fatah» je davi govoril po telefonu s predstavniki libanonske tiska in izjavil med drugim: «Križa je republikanska, »falanga» zmagala, obisti o sestanku voditeljev organizacij komandosov in predstavnikov narodnega združenja».

